

Støtt meg når følelsene tar overhånd

Hvilke erfaringer har personalet i barnehagen med å møte og støtte småbarns ulike emosjonsuttrykk?

Navn: Jonas Wyrwa

[kandidatnummer: 51]

Bacheloroppgave

[BNBAC3900]

Trondheim, April 2023

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
1.1	<i>Bakgrunn for valg av tema .....</i>	3
1.2	<i>Presentasjon av oppgaven.....</i>	3
1.3	<i>Begrepsavklaring.....</i>	4
1.3.1	Emosjonsuttrykk.....	4
1.3.2	Emosjoner og følelser.....	4
1.3.3	Positive og negative emosjoner	4
2	Teoretisk grunnlag	5
2.1	<i>Relasjoner.....</i>	5
2.1.1	Trygg tilknytning.....	5
2.1.1	Tilvenning	6
2.1.2	Foreldresamarbeid	6
2.2	<i>Følelser.....</i>	7
2.2.1	Reguleringsstøtte	7
2.2.2	Toleransevinduet	8
2.3	<i>Uttryksmåter .....</i>	8
2.3.1	Sensitive voksne	9
2.3.2	Mentalisering.....	9
2.3.3	Affektinntoning	9
2.3.4	Å forstå barns emosjonsuttrykk - cue og miscue	10
3	Metode	11
3.1	<i>Valg av metode .....</i>	11
3.2	<i>Planlegging av datainnsamling/adgang til felten .....</i>	11
3.3	<i>Utvalg av informanter .....</i>	12
3.4	<i>Beskrivelse av gjennomføring .....</i>	13
3.5	<i>Analysearbeid.....</i>	13
3.6	<i>Kvalitetsvurderinger/Metodekritikk .....</i>	15

3.6.1	Reliabilitet og pålitelighet	15
3.6.2	Validitet og overførbarhet	16
3.7	<i>Etiske retningslinjer</i>	16
4	Funn og drøfting av funnene	17
4.1	<i>Relasjoner</i>	17
4.1.1	Trygg tilknytning gir grunnlag for at barn viser emosjoner	17
4.1.2	Nye barn	18
4.1.3	Foreldresamarbeid	20
4.2	<i>Barns følelser</i>	21
4.2.1	Møte og støtte både positive og negative følelser	21
4.2.2	Reguleringsstøtte gjennom benevnning og nærhet	22
4.2.3	Ikke forhast reguleringsstøtten	23
4.3	<i>Uttryksmåter</i>	24
4.3.1	Mangfold av uttryksmåter	24
4.3.2	Feiltolking av små barns emosjonsuttrykk	25
4.3.3	Mentalisering som hjelpemiddel	26
5	Avslutning og konklusjon	28
6	Referanseliste	30
7	Vedlegg	32
7.1	<i>Intervjuguide</i>	32
7.2	<i>Samtykkeskjema</i>	33

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Tema for oppgaven er livsmestring og psykisk helse i barnehagen. Bakgrunnen for valget av temaet er erfaringen og observasjoner jeg gjorde i praksis knyttet til møtet med barns emosjonsuttrykk. Jeg observerte en ansatt inngå i et samspill med et barn jeg ikke klarte å tolke emosjonsuttrykket til. Vedkommende klarte å forstå og å fange opp det emosjonsuttrykket og herved støtte barnet i ulike situasjoner. Dette var noe som fascinerte og berørte meg personlig, og noe jeg deretter ønsket å lære mer om for å kunne bli bedre på området. Temaet for oppgaven er livsmestring/psykisk helse, og utforskes ved å undersøke personalets erfaringer gjennom problemstillingen:

Hvilke erfaringer har personalet i barnehagen med å møte og støtte småbarns ulike emosjonsuttrykk?

Rammeplan for barnehager (2017, s.13), heretter kalt rammeplan, omtaler i delkapittelet om livsmestring at temaet innebærer å fremme barns psykiske helse. En del av dette er at barna skal oppleve trivsel og få egenverd. Dette opplever jeg er tett knyttet til at vi som voksne klarer å fange opp og tolke barns emosjonsuttrykk rett, spesielt hos de minste barna som erfaringsvis bruker andre former enn verbalspråket for å uttrykke seg. Videre begrunner jeg valget om å fokusere på de minste barna i barnehagen ved at 87,7% av barna i Norge i alderen 1-2 år gikk i barnehage i 2022. Dataene viser at den største delen av små barn, altså 1 til 2 åringer, bruker store deler av barndommen i barnehagen (SSB, 2023).

1.2 Presentasjon av oppgaven

Oppgaven er delt opp i en innledning, teoretisk grunnlag, metode, funn og drøfting av funn og en avsluttende konklusjon. Funn og drøfting blir tatt i samme del da dette falt naturlig ut fra funnene. Det teoretiske grunnlaget består av ulike tema som tar utgangspunkt i funnene som fremkom i analysen. Den foretatte analysen synliggjorde tre overordnede tema som drøftingen er oppdelt i: Relasjoner, Følelser og Uttrykksmåter, herunder vil de underordnede funnene bli drøftet i lys av det teoretiske grunnlaget. Til slutt vil oppgaven bli avsluttet med en kort konklusjon. Vedlegg kommer som egen del nederst i dokumentet.

1.3 Begrepsavklaring

1.3.1 Emosjonsuttrykk

For denne oppgaven vil emosjonsuttrykk ses på som måten barna gir uttrykk for følelser eller emosjoner. Det vises til at «Emosjoner retter seg først og fremst mot andre mennesker, og emosjonsuttrykk hos andre er en viktig kilde til informasjon om det emosjonelle innholdet i en situasjon» (Tetzchner, 2012, s. 461). Med blikket på de minste barna i barnehagen beskrives det at store deler av kommunikasjon deres skjer ved hjelp av følelser, og at samspillet baserer seg på at den voksne møter følelsene og tar de på alvor (Drugli & Lekhal, 2018, s. 62). Emosjoner og følelser kan ses som nært beslektet, og i sammenheng blir emosjonsuttrykk i lys av denne oppgaven sett som måten barna gir uttrykk for emosjoner og følelser.

1.3.2 Emosjoner og følelser

Når emosjoner blir omtalt i denne oppgaven vil både begrepet «emosjoner» og «følelser» bli brukt. Vikan (2014, s.13) avklarer at det ikke er et tydelig skille mellom de to begrepene, og selv anvender han begrepet «følelser» når det faller naturlig. Begrepsbruken i denne oppgaven vil være inspirert av dette perspektivet. Dette bunner ikke bare i teorien, men også i at informantene under intervjuene anvender begge begrepene aktivt når de snakker om barns emosjonsuttrykk.

1.3.3 Positive og negative emosjoner

Emosjoner og følelser kan fremtre på ulike måter, og da deler av drøftingen vil gå inn på positive og negative emosjoner og følelser er det hensiktsmessig å avklare begrepene. Da teorien som definerer positive og negative emosjoner eller følelser bruker begrepet følelser vil dette også gjøres for denne begrepsavklaringen. Positive følelser viser en tilstand der barnet kjenner på trivsel og velvære (Drugli & Lekhal, 2018, s. 67). Følelser som glede, overraskelse eller interesse kan ses på som positive emosjoner. Drugli og Lekhal (2018, s.69) viser til negative følelser som frykt, sinne eller tristhet. Når negative emosjoner eller følelser blir omtalt i denne oppgaven er det altså følelser som sinne som menes.

2 Teoretisk grunnlag

Det teoretiske grunnlaget i denne oppgaven er skrevet med bakgrunn i analysen av intervjuene. Flere av temaene som blir redegjort går igjen i analysen, samtidig kommer tema som affektinntoning eller sensitivitet som en fordypning av enkelte tema. Da det teoretiske grunnlaget kommer av temaene som er funnet i analysen vil de ha relevans sett opp mot problemstillingen. Det er altså problemstillingen og intervjuene som satte føringer for hva det teoretiske grunnlaget skulle være. I denne delen vil jeg redegjøre trygge tilknytninger, foreldresamarbeid, tilvenning, følelser inkludert noen undertema som reguleringsstøtte eller toleransevinduet og uttrykksmåter hvor det redegjøres for sensitivitet, mentalisering, affektinntoning og feiltolkning av emosjonsuttrykk. Enkelte tema kan virke omfattende, som for eksempel foreldresamarbeid eller tilvenning. Alle teoriene som er redegjort for, blir redegjort med hensyn til problemstillingen. For eksempel vil teori om tilvenning med relevans for følelser eller emosjoner bli brukt, samt at all teori blir sett i lys av emosjoner, emosjonsuttrykk eller de minste barna i barnehagen.

2.1 Relasjoner

2.1.1 Trygg tilknytning

I denne oppgaven vil tilknytning bli brukt i lys av dagligdagse barnehagehverdager med en generell bruk av tilknytningsbegrepet og fokus på de trygge tilknytningene. Tilknytning handler om relasjonen mellom barn og omsorgsperson, samt hvilken betydning relasjonen har for barns sosiale strategier. Tilknytning handler i korte trekk om den nære samhandlingen mellom mennesker. Barnet opplever trygghet og utvikler tillit ved at den voksne møter og forstår de ulike følelsene barnet gir uttrykk for og behovene knyttet til disse (Lehn & Sivertsen, 2022, s. 59-60). Det er tydelig at relasjoner står sentralt i arbeidet med tilknytning til barn, og en trygg tilknytning kommer av at barnet har et godt samspill med omsorgspersonen. Dette innebærer at omsorgspersonen, i dette tilfellet den ansatte, responderer på barns uttrykk, signaler og behov på en hensiktsmessig måte. Barns følelser påpekes å være særlig viktig å møte, dette ved å forsøke å sette ord på følelsene eller speile barnets følelse ved mimikk, endring i stemmeleie og ved enkle handlinger (Drugli & Lekhal, 2018, s. 115-116). Videre trekkes det fram av Drugli (2017, s. 159) at ansatte ved oppstart av nye barn må bruke mye tid med å være nær barna, dette ved å være på gulvet sammen med barna. Herved blir ansatte tilgjengelige for barna til enhver tid. Det er også viktig for barn som er ny i barnehagen at de får dannet trygge tilknytninger til de ansatte. Det er avgjørende

at personalet viser seg tilgjengelig, stabil og bruker sin kunnskap slik at barnet får tilknytningspersoner i barnehagen. Det er avgjørende at personalet blir trygge tilknytningspersoner da barn har tilknytningsbehov når de er borte fra sine foreldre, disse behovene må møtes (Schibbye & Løvlie, 2017, s. 85).

2.1.1 Tilvenning

Tilvenning er som oftest barns start inn i barnehagehverdagen, og det er her personalet legger grunnlaget for hvordan man møter og støtter emosjoner hos barna. Med tanke på tilvenning presiserer Drugli (2017, s.141) at det kreves engasjement i å forstå følelsene barna gir uttrykk for. Personalet har som oppgave å være i dialog med foreldrene der man kan finne ut mer om hvordan ulike følelser kommer til syne hos barnet, dette fordi personalet skal bli trygge omsorgsgivere som må ta følelsene til barnet på alvor (Drugli, 2017, s. 34).

Foreldresamarbeidet knyttet til tilvenning utdypes av Killén (2012, s. 177), hvor viktigheten av å utforske oppfattelsen foreldrene har av sine barns behov og adferd blir påpekt. Behov og adferd tolkes i oppgavens forstand som emosjoner og emosjonsuttrykk. Ansatte må, i første perioden hvor foreldre ikke er i barnehagen, møte de negative følelsene hos barnet ved å trøste. Det er funnet at når personalet etter trøst endret egen atferd til positiv atferd kunne barna lettere følge de positive emosjonene til personalet (Drugli, 2017, s. 131-132). For å komme dit at barnet viser sine emosjoner må de først vinne tillitt til de ansatte. Barn som er ny i barnehagen har behov for å kunne stole på personalet, dette får de gjennom å få bekreftelse om at personalet er trygge omsorgsgivere, noe som krever innlevelse fra personalets side. Når barnet gir signaler må personalet leve seg inn for å forstå disse, også de nonverbale. Heretter må personalet gi passende responser og gi tilpasninger ut fra behovene barna behøver (Størksen, 2007, s. 163).

2.1.2 Foreldresamarbeid

Det festes av rammeplan at «På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22). Samarbeidet man har med hjemmet til barnet viser seg å være en vesentlig del av et støttende arbeid med barna. De som vet mest om enkeltbarnet er tross alt foreldrene (Drugli, 2017, s. 125). Ikke bare vet de mest om sine egne barn, men foreldrene betyr også mye for hvordan de minste barna i barnehagen har det. Herved har personalet muligheten til å fremme psykisk helse hos

enkeltbarnet ved å være en støttende og veiledende ansatt i møte med foreldrene (Drugli & Lekhal, 2018, s. 139). Foreldresamarbeidet har ikke bare en funksjon i å styrke relasjoner mellom hjemmet og barnehagen, men det er funnet at en god relasjon mellom hjem og barnehage også har positiv innvirkning på relasjonen personalet har til barna (Drugli, 2017, s. 104-105). Dette kan utdypes ved hjelp av Killén (2012, s.212) som hevder at observasjoner av foreldre i samspill med barna er vesentlige da observasjonene kan vise personalet hvilke tilknytningsstrategier barnet har.

2.2 Følelser

De minste barna synliggjør sine følelser på et mangfold av måter, herunder lyd, mimikk, ord eller ved annet kroppsspråk. Det trekkes frem at barn har, i likhet med voksne, positive og negative følelser som kommer til uttrykk om en hendelse eller situasjon oppfattes som viktig. Det påpekes at barn og voksne oppfatter ulike situasjoner som viktig (Prosen & Vitulić, 2017, s. 1676). Undersøkelsen av Prosen & Vitulić (2017, s.1678), der de observerte hvor ofte barn i barnehagen gir uttrykk for ulike emosjoner, viste at barn gir uttrykk for positive og negative emosjoner omtrent like mange ganger. Positive emosjoner kom til uttrykk marginalt mer. I forhold til positive og negative følelser er det viktig at den voksne i barnehagen møter begge formene for følelser på en god måte. Dette grunnet at et hensiktsmessig møte med følelsene vil forsterke de positive følelsene, og dempe de negative (Drugli, 2017, s. 35). Å møte de positive følelsene ved å benevne følelsene støtter barnet i å dele sine følelser. Det er når barnet deler sine positive følelser at personalet bør delta i disse da deltakelsen vil tydeliggjøre selve følelsen hos barnet (Drugli & Lekhal, 2018, s. 122). Videre hevder Drugli & Lekhal (2018, s.123) at det kreves av den voksne at de anerkjenner barns følelser.

2.2.1 Reguleringsstøtte

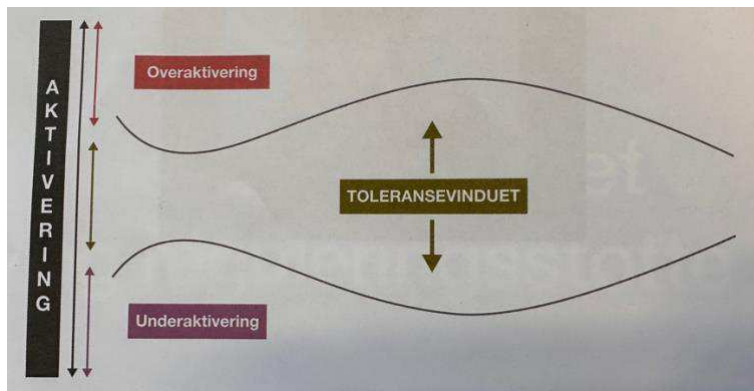
Forskning viser at ikke bare negative følelser trenger regulering, men også de positive følelsene kan ha behov for regulering med hjelp av voksne. Reguleringen støtter barna i å lære å håndtere emosjonene slik at de mestrer å regulere emosjonene selvstendig (Denham, 2006, s. 70). Behovet barn har for reguleringsstøtte fra voksne blir mindre med alderen, men det presiseres at mennesker gjennom hele livet i vanskelige situasjoner søker støtte hos andre (Tetzchner, 2012, s. 463). Når følelsen enten blir for høy eller for lav vil barnet ha behov for regulering, denne støtten trenger de minste barna fra sine nærmeste voksenpersoner da de ikke klarer å regulere seg selv på en hensiktsmessig måte (Drugli & Lekhal, 2018, s. 58).

Reguleringsstøtte fra voksne støtter barna i å gjenkjenne handlinger til å selv regulere sin egen tilstand. Dersom barn ikke får støtte fra voksne kan det medføre besvær fra barnets side (Tetzchner, 2012, s. 475). Dette medfører at ansatte i barnehagen også må regulere emosjoner hos barn, noe som oftere er tilfellet på en småbarns avdeling. Det er viktig å påpeke at man støtter små barn i sin regulering ved å bekrefte og oppfatte følelsene. Barnet må føle at det blir forstått for å kunne starte å forstå egne følelser (Drugli & Lekhal, 2018, s. 124). Reguleringsstøtte handler i korte trekk om at voksne støtter barna tilbake til toleransevinduet, noe som går nærmere inn på i neste avsnitt.

2.2.2 Toleransevinduet

Toleransevinduet-modellen forklares ved at man er i sin beste aktiveringstilstand når man er i sitt toleransevindu. Det er innenfor toleransevinduet at samspill og eksempelvis læring faller oss lettest, kort sagt er det her mennesker fungerer best. Om man er utenfor toleransevinduet er man enten overaktivert eller underaktivert. Om man er overaktivert vil man ha høyere puls, vanlig er aggressivitet eller atferd. Det motsatte av dette er underaktivering, her kan en virke frakoblet. Det presiseres at toleransevinduet varierer hos alle mennesker og varierer fra dag til dag. Toleransevinduet påvirkes av utvendige og innvendige faktorer som følelser eller situasjonen man står i. (Peters & Juveli, 2020, s. 23-24).

Figur 1. Toleransevinduet som er utviklet av Daniel Siegel, illustrert i (Peters & Juveli, 2020, s. 24)

2.3 Uttryksmåter

I emosjoner er det tre komponenter: opplevelsen man har, kroppslige reaksjoner og atferden som fremtrer. Da emosjoner har flere komponenter kan det tenkes at emosjoner kan fremtre på forskjellige måter. Det legges særlig merke til at ingen av komponentene er verbalt, herved kan det sies at emosjoner fremtrer ved et mangfold av uttryksmåter (Vikan, 2014, s. 14). En

forklaring av ulike uttrykksmåter som kan vise emosjoner får man av Tetzchner (2012, s. 462) som viser til at mimikk, lyder som ikke er språk, bevegelser eller gester er uttrykksmåter hvor emosjoner blir synlige.

2.3.1 *Sensitive voksne*

For å kunne forstå emosjonsuttrykk og de ulike uttrykksmåtene kreves det sensitivitet fra den voksnes side. Begrepet innebærer en hensiktsmessig respons til signaler og uttrykk barnet gir, og for å få til dette kreves det at man tolker uttrykkene til barna rett. Knyttet til sensitivitet påpekes det at noe uttrykk kan være vanskelige å tolke da enkelte uttrykk kan være utydelig eller svak, mens andre er lett å forstå (Drugli & Lekhal, 2018, s. 116-117). Knyttet til emosjoner betyr det at ansatte bevisst må se etter følelser hos barn og hvordan disse uttrykkes. Om uttrykk er utydelige og utfordrende for personalet å forstå, kreves kommunikasjon mellom barnets omsorgspersoner for å utforske hvilke følelser barnet egentlig mener å gi uttrykk for (Drugli & Lekhal, 2018, s. 122).

2.3.2 *Mentalisering*

Powell et al. (2015, s. 114) beskriver i sin teori mentalisering som et vesentlig hjelpemiddel for å kunne forstå barnet. Mentalisering handler om i hvor stor grad vi kan se for oss motpartens og egne mentale tilstand. Mentalisering beskrives også med at det omhandler tanker og følelser. Det presiseres at mentalisering dreier seg om hvordan adferden til medmennesker tolkes og oppfattes ut fra deres følelser, tanker eller behov (Killén, 2012, s. 131). Garbom (2018, s.131) forklarer mentaliseringsbegrepet ut fra et barnehageperspektiv hvor ansatte må vise sensitivitet for uttrykkene til barna. Dette innebærer refleksjon over tanker eller følelser en selv får i møtet med barnas uttrykk.

2.3.3 *Affektinntoning*

Et begrep som brukes innenfor møte med emosjoner og emosjonsuttrykk er affektinntoning. Affektinntoning beskrives som når den voksne møter barns uttrykk ved å tilpasse egne handlinger og uttrykk. Det vil si at den voksne deler emosjonene eller følelsene til barnet. Dette hjelper barn i å forstå følelsene som trer fram ut fra deres handlinger (Tetzchner, 2012, s. 475). Begrepet utdypes med at man ikke etterligner handlingen eller atferden barnet har, men at man etterligner selve følelsen som ligger til grunn for handlingen hos barnet. Man deler altså følelsen hvor man omformulerer følelsen til barnet for å gjøre den mer forståelig

for barnet selv (Tetzchner, 2012, s. 573-574). Affektinntoning er altså et hjelpemiddel ansatte i barnehagen kan bruke, spesielt med de minste barna i barnehagen som uttrykker seg nonverbalt.

2.3.4 Å forstå barns emosjonsuttrykk - *cue* og *miscue*

Peters og Juveli (2020, s. 42) hevder at barn kan ha en annen kroppslig fornemmelse enn følelsen de vil gi uttrykk for. Det påpekes at å tolke følelsene eller emosjonene barna gir uttrykk for ut fra de kroppslige fornemmelsene kan være utfordrende for voksne. Et eksempel kan være at gråt kan være en kroppslig fornemmelse som kan være sinne eller tristhet. Jeg vil her trekke inn begrepene *cue* og *miscue* som omhandler signalene og uttrykkene barn gir til voksne. Begrepene viser til signalene barn gir i form av atferd med tanke på tilknytning. Om barnet bruker et veiledende signal (*cue*) gir det ekte signaler, barnet viser oss eksempelvis hvordan det har det. Mens villedende atferd (*miscue*) er å gi signaler som skjuler eller forleder det man egentlig føler på (Kvillo, 2015, s. 110). Selv om ikke alle informanter benytter seg av disse konkrete begrepene blir de uansett relevante for oppgaven da alle informanter reflekterer rundt å feiltolke barns emosjonsuttrykk samt barn som gir uttrykk for andre emosjoner enn dem de føler på.

3 Metode

Som en kort innledning til metodekapittelet tas det utgangspunkt i teori av Bergsland & Jæger (2022, s.28). I teorien jeg velger å støtte meg på omtales metode som fremgangsmåten man bruker for å finne svar på en forskning. Problemstillingen eller tema legger grunnlaget for hvilken metode som egnes for oppgaven. Metoden ble valgt på bakgrunn av problemstillingen: *Hvilke erfaringer har personalet i barnehagen med å møte og støtte småbarns ulike emosjonsuttrykk?* I forhold til problemstillingen ble intervju anvendt som metode for oppgaven, en nærmere begrunnelse vil komme i løpet av metodekapittelet.

3.1 Valg av metode

For arbeidet i dette skrevet falt valget på å bruke en kvalitativ metode i form av intervju. Det vises til at et kvalitativt metodevalg har som hensikt å skaffe informasjon om opplevelser og meninger som ikke kan måles (Dalland, 2020, s. 54). Problemstillingen skal utforske personalets erfaringer og refleksjoner. Herved legger problemstillingen føring til å ta i bruk en kvalitativ metode.

Intervju er en kvalitativ forskningsmetode som har som formål å studere informantens erfaringer og meninger knyttet til et tema (Johannessen et al., 2021, s. 105). Problemstillingen danner grunnlaget for hvordan intervjuguiden blir utformet, dette innebærer tema for de ulike spørsmålene. Ut i fra disse spørsmålene vises det til at man kan gå i dybden på informasjonen ut fra hva informanten svarer på spørsmålene (Johannessen et al., 2021, s. 111). Da målet med oppgaven er å gå i dybden på erfaringene personalet i barnehagen har med å møte og støtte småbarns emosjonsuttrykk, ble intervju den mest hensiktsmessige metoden å anvende. Et annet aspekt som la føring for intervju som metode er at det kan være utfordrende å observere en voksen støtte og møte barns emosjonsuttrykk. Emosjonsuttrykk viste seg å være et stort og komplisert begrep, også ifølge informantene. Dette medførte at refleksjonene til de voksne ble mest relevant for innsamling av informasjon.

3.2 Planlegging av datainnsamling/adgang til felten

Intervjuene var av delvis strukturert art der refleksjonsspørsmålene ble satt opp i en rekkefølge hvor man kunne hoppe frem og tilbake til andre spørsmål underveis i intervjuet. Dette medførte at det var åpent for å komme med oppfølgingsspørsmål knyttet til informantens svar. Det vises til at et delvis strukturert intervju er en mellomting mellom

strukturert og ustrukturert intervju, altså med en intervjuguide hvor det åpnes for å gå bort fra spørsmålsrekkefølgen. Intervjueren har muligheten til å komme tilbake til eller hoppe fram til spørsmål eller tema (Johannessen et al., 2021, s. 108). Ved å strukturere intervjuguiden som et delvis strukturert intervju var det mulig å gå tilbake i intervjuet for å stille oppfølgings spørsmål slik at informanten ikke ble avbrutt midt i et tema eller refleksjon. Når man omtaler intervjuguidens oppbygning kan det være nyttig å trekke fram intervjuguidens dramaturgi. Det vises til at en intervjuguide bør bygges opp der den starter med emner informanten er komfortabel med. I dette tilfellet var disse spørsmålene om informantens utdanning og karriere. Påfølgende kommer emner med mer emosjonell ladning, som avsluttes med spørsmål knyttet til nøytrale emner (Thagaard, 2018, s. 100-101). De emosjonelle spørsmålene var refleksjonsspørsmålene, mens de avsluttende spørsmålene dreide seg om å utfylle eller tilbakemelding til meg som intervjuer.

For å få adgang til felten hevder Bergsland og Jæger (2022, s.43) at forskeren, i dette tilfellet studenten, bør forhøre seg tidlig med aktuelle personer eller barnehager som kan være relevante informanter for oppgaven. Problemstillingen i denne oppgaven omhandler den ansattes perspektiv rundt møtet med småbarns emosjonsuttrykk. Da temaet i problemstillingen ikke legger grunnlag til å finne miljø som målrettet jobber med temaet, ble det hensiktsmessig å finne enkeltpersoner med relevant kunnskap. Tilgang til enkelt informantene er noe som redegjøres nærmere i neste delkapittel.

3.3 Utvalg av informanter

I oppgaven var det viktig å ta strategiske valg i form av kunnskap om de minste barna barnehagen og/eller kunnskap om barns emosjoner. jeg ønsket å intervju informanter som har god erfaring med de minste barna. Thagaard (2018, s. 54) beskriver strategisk utvalg som systematiske valg hvor man tar et utvalg ut fra kvalifikasjoner og egenskaper som er relevante for en problemstilling. Informantene fikk jeg adgang til gjennom egen praksis og yrkeserfaring, herved var det på forhånd tydelig at de kunne uttale seg om temaet. Dette ble både et strategisk valg, men også et bekvemmelighetsutvalg. Bekvemmelighetsutvalg blir brukt i en sammenheng der forskeren tar det enkleste og mest bekvemmelige valget (Johannessen et al., 2021, s. 68).

Informant 1 erfarte jeg å være engasjert rundt tema livsmestring i forhold til møte med barns emosjoner, noe som viste seg å være relevant til problemstillingen. Informant 2 har flere års erfaring fra småbarnsavdelinger, denne erfaringen er nyttig for oppgaven som retter blikket mot de minste barna i barnehagen. Beslutningen for å forhøre meg om å intervju informant 3 er begrunnet med at vedkommende har fordypning i småbarnspedagogikk. Et annet strategisk valg er at informant 3 aktivt har deltatt i en offentlig debatt som omhandler de minste barna i barnehagen. Med dette som bakgrunn ble informanten en potensiell informant da vedkommende var engasjert i de minste barns velvære i barnehagen. Informanten har også en fordypning i småbarns pedagogikk ved DMMH.

3.4 Beskrivelse av gjennomføring

Intervjuene ble introdusert med innføringsspørsmål som satte fokuset på informantene selv, spørsmålene var knyttet til karrierene. Deretter gikk intervjuet over til refleksjonsspørsmålene hvor vi brukte mellom 40-60 minutt på å få fram mest mulig refleksjoner av informantene. Til slutt brukte vi litt tid på noen avrundingspørsmål hvor informantene kunne tilføye sine refleksjoner eller komme med tilbakemeldinger til intervjuet. Alle informantene ga uttrykk for at det var et spennende tema og godt intervju når vi kom til avrundingspørsmålene. Ved å vise respekt, forståelse og aktivt lytte til informanten og deres refleksjoner skapes en hensiktsmessig kontakt mellom informant og intervjuer (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 160). Med tilbakemeldingene fra informantene om at intervjuet var engasjerende og spennende, oppleves det som om det ble skapt tillit mellom meg og informantene. At informanten har tillit og at atmosfæren under intervjuet er preget av tillit øker kvaliteten av et forskningsintervju (Thagaard, 2018, s. 105). Min egen rolle var en aktiv intervjuperson som engasjerte seg i refleksjonene til informantene da jeg oppriktig fant refleksjonene interessante. Dette skapte en god kontakt mellom meg og informantene. Interessen fra min side medførte at jeg stilte flere oppfølgingsspørsmål til alle informantene. Evnen til å kunne stille gode oppfølgingsspørsmål kommer ifølge Kvale og Brinkmann (2015, s. 170) av lytteevnen til intervjueren. Det vil si å aktivt lytte til refleksjonene informantene kommer med.

3.5 Analysearbeid

Siden en medstudent deltok under intervjuene for å notere var det ikke behov for å transkribere noe opptak. Etter intervjuene ble egne notat og medstudentens notat skrevet sammen i ett dokument for å danne en oversikt over informasjonen. Første steg var å sortere

ut irrelevant informasjon fra intervjuene. Når helhetsinntrykk omtales i lys av analyse påpekes det at forskeren forkaster den irrelevante informasjonen slik at den relevante informasjonen tar form (Johannessen et al., 2021, s. 171). For å finne den relevante informasjonen ble problemstillingen delt inn i to tankekart: «Hvilke erfaringer har personalet med å møte emosjonsuttrykk» og «Hvilke erfaringer har personalet med å støtte emosjonsuttrykk». Heretter ble det tatt en gjennomgang av refleksjonene til hver informant hvor refleksjonene ble sortert ut fra om de omhandler å møte barn eller å støtte barn. Herved ble materialet kodet, dette vil si at meningsfull informasjon fra intervjuene ble organisert. Koding skaper også en oversikt over temaer, og muliggjør å finne refleksjoner knyttet til ulike tema (Johannessen et al., 2021, s. 172). I fortsettelsen av kodingen ble refleksjoner sortert under temaene som ble synliggjort.

Heretter gikk analysen videre til at temaene ble kategorisert med den tilnærming som herunder beskrevet:

«Vi tar nå for oss intervjuet igjen og sorterer svarene tematisk. I løpet av intervjuet kan ett og samme tema være berørt flere ganger. Under ett tema kan det i et intervju være mange uttalelser, mens et annet bare har en enkelt kommentar.» (Dalland, 2020, s. 98).

Nedenfor vises en oversikt over tema som er nevnt eller tolket ut fra sitat eller påstander. Det er etter sorteringen laget overordnede tema: Relasjoner, Følelser og Uttrykksmåter. Oversikten viser hvor ofte informantene har berørt de ulike temaene. Dette ble gjort med en induktiv tilnærming hvor man utvikler begreper ut fra det innsamlede datamaterialet. Det påpekes at temaene kan oppstå gjennom at informantene selv benytter begrepene, eller gjennom egne tolkninger fra dataen (Thagaard, 2018, s. 172).

Tabell 1. kategoriserte tema

Tema med stjerne bak seg er tema som ikke vil bli drøftet som eget tema, disse temaene (nærhet og barns atferd) vil bli brukt underveis i drøftingen på andre tema

Team og underkategorier samt hvor ofte de er nevnt
Relasjoner (47)
<i>Tilknytning (18)</i>
<i>Nærhet (10) *</i>

<i>Tilvenning/nye barn (10)</i>
<i>Foreldresamarbeid (9)</i>
Følelser (28)
<i>Negative følelser (5)</i>
<i>Positive følelser (7)</i>
<i>Bearbeiding av følelser (17)</i>
Uttryksmåter (28)
<i>Nonverbale uttrykk (10)</i>
<i>Barns atferd (4) *</i>
<i>Feiltolkning av emosjonsuttrykk (14)</i>

3.6 Kvalitetsvurderinger/Metodekritikk

I denne delen blir det sett nærmere på kvaliteten av oppgaven, dette innebærer et kritisk blikk på metoden og valgene som er tatt i forhold til denne. Det påpekes at begrepene reliabilitet og validitet er begrepene som står for grunn til å vurdere kvalitet, også i kvalitative studier (Bergsland & Jæger, 2022, s. 43). Kvalitetsvurderingen vil herved bli en del om reliabilitet og en del om validitet, hvor disse begrepene forklares fortløpende.

3.6.1 Reliabilitet og pålitelighet

Reliabilitet i forhold til kvalitative studier omhandler hvordan vi har kommet frem til dataen vi har funnet, og hvordan vi gjør greie for hvordan erfaringene vi gjør i felten påvirker funnene (Thagaard, 2018, s. 181). For å styrke reliabiliteten vil jeg gi en trinn for trinns fremstilling av prosessen jeg har valgt å gjennomgå i oppgaven. For gjennomføringen av intervjuene valgte jeg å ikke søke NSD, og herved ble det ikke brukt lydopptaker. Jeg har styrket reliabiliteten ved at en medstudent deltok i alle intervjuene for å notere refleksjonene til informantene. Reliabiliteten ble også styrket ved at samme student deltok i alle intervjuene, og at medstudenten var godt kjent med min oppgave og intervjuguide før vi gikk ut i felten. For å øke reliabiliteten enda mer valgte jeg å selv notere underveis også, men bare det jeg anså som relevant. Medstudenten noterte helhetlig det informanten reflekterte og sa. I tillegg ble alle informanter spurt om de ønsket å lese gjennom intervjuene i etterkant, hvorav to av tre valgte å lese gjennom for å kunne gi tilbakemelding. Med disse takene tatt i forhånd av

intervjuene, opplever jeg å kunne fremstille et mer pålitelig datamateriale hvor en noterende medstudent hadde et nøytralt syn som ikke tolket refleksjonen til informantene.

3.6.2 Validitet og overførbarhet

Først og fremst vil jeg kort forklare begrepet validitet og hvorfor det er viktig for å kunne se forskningen i et kritisk blikk. Jeg vil støtte meg til Bergsland og Jæger (2022, s. 44) sin forståelse av begrepet, som hevder at begrepet validitet i forståelse av kvalitative oppgaver omhandler overførbarhet og troverdighet. Dette vil si i hvor stor grad metoden som er brukt egner seg til å svare på problemstillingen. Overførbarhet ifølge Thagaard (2018, s.200) handler i lys av kvalitative studier om i hvor stor grad forståelsen vi danner i en forskning kan brukes i en sammenheng som er større enn den man selv utforsker. For denne oppgaven er intervju den mest egnede forskningsmetoden fordi problemstillingen er undersøkende for personalets refleksjoner og tanker. Problemstillingen sier noe om «hvilke» erfaringer personalet har med noe. Herved kan det sies at observasjon er en valid metode som også kunne vært relevant for problemstillingen. Da problemstillingen er ut etter personalets refleksjoner er valget av å foreta intervju berettiget for å få den kvalitativt beste informasjonen for problemstillingen. Videre er det bare et lite antall informanter fra pedagogisk leder yrket som danner grunnlaget for besvarelsen av problemstillingen. Oppgaven kan herved ikke svare på problemstillingen på vegne av alle ansatte i barnehagen, men bare på vegne av informantene jeg har valgt ut.

3.7 Etske retningslinjer

Forskningsetikk sikrer ivaretagelsen av informantenes personvern hvor de ikke skal påføres en belastning (Dalland, 2020, s. 168). Det ble gjort grep for å ivareta informantenes personvern. Først og fremst ble informantene informert over oppgavens formål i et informasjons- og samtykkeskjema. Her ble de også informert om at de kan trekke sin deltakelse uten at dette medbringer konsekvenser for informantene. Formålet ble gitt sammen med et samtykkeskjema hvor informantene kunne krysse av at de ønsket å delta. Dalland (2020, s.174) anbefaler at samtykke gis skriftlig da en underskrift kan gi informantene ekstra beskyttelse. Da denne oppgaven ikke er meldt til NSD medfører det at informantene ikke kunne skrive under på samtykkeskjemaet, det ble derimot krysset av at de ønsket å delta samt at det er satt dato for innvilgelsen. Regler for personvern har i denne oppgaven blitt overholdt, og det er tatt hensyn til informantenes anonymitet ved å ikke bruke virkelige navn.

4 Funn og drøfting av funnene

I dette kapittelet vil funnene bli presentert og drøftet, dette ved å belyse funnene med ulike teorier fra teorigrunnet, samt at egne meninger og tolkninger vil bli brukt. I drøftingen er det tatt et valg om å ha innrykk på noen av sitatene fra informantene. Innrykkene er i hovedsak ikke i tråd med APA-stil, men det ble tatt et valg om innrykk for å fremheve enkelte sitat på en hensiktsmessig måte. Noen sitat er brukt fortløpende i teksten, disse vil være i kursiv for å fremheve sitatet. Enkelte funn som ikke er sitat er også presentert med innrykk ved noen anledninger for å tydeliggjøre funnet.

4.1 Relasjoner

4.1.1 Trygg tilknytning gir grunnlag for at barn viser emosjoner

Det overordnede temaet informantene reflekterer mest rundt er relasjoner, og innen det temaet er et funn at trygg tilknytning er viktig for å kunne møte og støtte emosjonsuttrykk på en hensiktsmessig måte (se tabell 1). Når det gjelder tilknytning til barn viser Lehn & Sivertsen (2022, s. 59-60) til at tilknytning handler om relasjonen man får med medmennesker, også mellom barn og barnehagepersonalet. Videre er forståelse av barns følelsesmessige behov viktig for å skape tillit og en trygg tilknytning. Informant 2 sine erfaringer med å møte barns emosjonsuttrykk kan tolkes som en fremgangsmåte for å skape tillitt og trygg tilknytning på: «Det er gjennom å være psykisk tilstede at man bygger relasjoner». For å danne relasjonen som skaper trygg tilknytning bør en altså være til stede med hele seg. Dette kan betraktes fra en synsvinkel der man møter de ulike emosjonsuttrykkene på en hensiktsmessig måte. Drugli (2017, s.159) omtaler ansatte som stadig er tilgjengelige for barna i oppstartfasen i barnehagen. Ansatte bruker tiden til å sitte på gulvet med barna og fokuserer på å by på seg selv. Informant 2 viser i sin erfaring enighet med Drugli (2017, s. 159) om at man er tilgjengelig for de minste barna ved at man ikke bare er kroppslig til stede, men med hele seg, også psykisk. Et annet relevant punkt er at voksne kan skape trygg tilknytning til barn gjennom at følelsene blir møtt, som hos de minste barna handler det om å bekrefte at man har forstått følelsene gjennom å benevne selve følelsen (Drugli & Lekhal, 2018, s. 116).

Videre er essensielt at barna som starter i barnehagen får tilknytning til personalet da trygge tilknytninger danner grunnlaget for at personalet blir gode tilknytningspersoner. Dette skjer gjennom at personalet er tilgjengelig og bruker sin kunnskap i møtet med barnet (Schibbye & Løvlie, 2017, s. 85). Informant 1 viser erfaringer om hvordan man går frem for å møte nye

barn i barnehagen på en hensiktsmessig måte, hvor vedkommende nærmer seg barna i fredstid. Med dette mener informanten at man tilnærmer seg nye barn når de er minst sårbare som for eksempel i lek, og ikke i sårbare situasjoner som eksempelvis legging. Vedkommende mener at dersom man forsøker å bygge relasjoner i de sårbare situasjonene er det større sannsynlighet for at barnet avviser forsøket på å bygge relasjonen. Erfaringene til informant 1 viser en måte man kan tilnærme seg relasjonsdanningen hos nye barn. Og det er heretter at personalet kan bli trygge tilknytningspersoner. Grunnen til at det blir viktig for personalet å bli trygge tilknytningspersoner er fordi personalet må klare å støtte barns emosjonsuttrykk, noe som tydes på å være utfordrende uten relasjon til barnet. Dette støttes av Informant 3 som mener at: *«Når du har skapt en relasjon har du opparbeidet deg kunnskap om barnet og barnets emosjonsuttrykk»*. Slik det kan tolkes er relasjon, og at barnet har en trygg tilknytning, grunnlaget for hvordan personalet møter og støtter emosjoner hos de minste barna. Dette kan utdypes videre gjennom at møtet med barnets følelser og uttrykk er viktig for å skape trygge tilknytninger hvor den voksne må sette ord på og speile barnets følelser (Drugli & Lekhal, 2018, s. 115-116). Sett sammen gir det en indikasjon på at kunnskap om barnet hjelper ansatte i å møte emosjoner hos barna på en bedre måte, som innebærer at man enklere får satt ord på emosjonene barna gir uttrykk for. Funnene tyder på at å skape trygg tilknytning i relasjonen til barn starter ved å tilnærme seg i fredstid slik informant 1 erfarer. Tilnærmingen legger grunnlaget for å tilegne seg kunnskap om barnet, som igjen lager et grunnlag for at personalet kan møte og støtte emosjonsuttrykk på best mulig måte.

4.1.2 Nye barn

Et tema som informantene anså som relevant i forhold til at problemstillingen omhandler små barns emosjonsuttrykk var en god tilvenning.

Tidligere har jeg hatt barn som har grått over flere måneder, gjennom å ha mer tilvenning blir jeg bedre kjent med barn og foreldre som gjør at barna blir mer trygge på meg. - Informant 3

Informant 3 sine erfaringer tyder på at dersom ansatte i barnehagen bruker god tid til å bli kjent med barn og foreldre kan det påvirke hvordan man møter emosjonsuttrykk hos barnet. Refleksjonen underbygges av Drugli (2017, s.34) som påstår at tidlig dialog med foreldre om barnets følelser og hvordan de uttrykkes er essensiell ved oppstart i barnehagen for at

personalet skal kunne ta barnets følelser på alvor. Sett opp mot erfaringene til informant 3 indikerer det at tunge perioder med oppstart hvor barnet er utrygg over flere måneder kan unngås ved at personalet raskt møter og støtter de rette emosjonene ut fra emosjonsuttrykket. Tunge perioder kan da unngås ved å bruke tid under oppstart, samt å være i tett dialog med foreldrene. Refleksjonen kan utdypes videre gjennom Killén (2012, s.177) som viser til at utforskning av hvordan foreldre oppfatter behovene og adferden til sitt barn er spesielt viktig under tilvenningen. Dersom kjennskap til foreldre og barn er vesentlig for å kunne møte emosjonene til barnet best mulig, kan det sies at foreldres forståelse av barnets følelser kan være en veiviser for hvordan personalet bør møte og støtte emosjonene. Erfaringen til informant 3 viser en fremgangsmåte for hvordan man danner grunnlaget for å kunne møte og støtte emosjonsuttrykkene hos de minste barna. Dette kan også betraktes fra en annen synsvinkel hvor det i barnets første periode i barnehagen uten foreldre må brukes tid og oppmerksomhet på å møte og forstå følelsene barnet uttrykker (Drugli, 2017, s. 141). Dette tyder på at jobben ikke er gjort av at man har innhentet informasjon om følelsene til barnet fra foreldrene, men at personalet må fortsette å møte og støtte emosjonsuttrykkene. Om man tar utgangspunkt i erfaringene til informant 3, skaper kontakten med foreldrene trygghet hos barna, som igjen påvirker hvordan man møter og støtter emosjonene hos barna.

En refleksjon fra intervjuene som er verdt å trekke frem er erfaringen til informant 2, som reflekterer rundt det å møte emosjoner hos barn som er ny i barnehagen:

Noen blir passiv, stille, andre blir aggressive eller høylytte. Det handler om å tolke hva de mener, og når barnet er helt nytt for meg synes jeg det er spesielt vanskelig å tolke dem. - informant 2

I forhold til barn som er ny i barnehagen påpekes det at ansatte må forstå situasjonen barnet er i, samt at nonverbale signaler må forstås av personalet. Dette fordi barn behøver innlevelse og bekreftelse på at den ansatte er en trygg omsorgsperson (Størksen, 2007, s. 163). Informantens erfaring viser viktigheten av å møte barns emosjoner når de er ny på avdelingen, samtidig kan erfaringen tyde på at det å forstå de nonverbale signalene kan være utfordrende når man ikke har opparbeidet kunnskap og kjennskap til barnet. På den ene siden er det ikke vanskelig å forstå at det kan være utfordrende å møte og forstå alle emosjonelle behovene hos barn som uttrykker seg nonverbalt. Samtidig påpekes jo viktigheten av å kunne forstå signalene og

behovene barna uttrykker, da et hensiktsmessig møte med barnets negative følelser, som trøst, vil føre til at barnet klarer å følge de positive følelsene de ser hos personalet (Drugli, 2017, s. 131-132). Selv om informanten opplever det som utfordrende å tolke behov og signaler hos barn som er ny i barnehagen, påstår vedkommende uansett at det handler om å tolke. Det som er presentert viser at tilvenning knyttet til å møte å støtte barns emosjonsuttrykk kan være utfordrende. Selv om det er utfordrende har man hjelpemidler som kan forenkle prosessen, som foreldresamarbeidet eller tolking og innlevelse i barns emosjoner. Det er tross alt i tilvenningen man legger grunnlaget for hvordan man møter og støtter emosjoner og emosjonsuttrykk hos de minste barna.

4.1.3 Foreldresamarbeid

Foreldresamarbeid kan være nyttig for møte og støtte av små barns emosjonsuttrykk, og det er derfor foreldresamarbeid kom fram i refleksjonene til informantene. Foreldresamarbeid viser seg å være en del av erfaringene personalet har når det gjelder å møte og støtte emosjonsuttrykkene hos de minste barna, det tyder på at det grunner i relasjoner til barnet. Det trekkes frem av Drugli (2017, s.104-105) at foreldresamarbeid ikke bare fungerer som en relasjonsbygger mellom hjem og barnehage, men at et godt foreldresamarbeid også har innflytelse på relasjonen barn får til personalet.

Informant 3 pekte seg ut ved å være meget engasjert rundt foreldresamarbeid i barnehagen, og snakket varmt om foreldresamarbeid som hjelpemiddel for å møte og støtte små barns emosjonsuttrykk. Informant 3 trekker fram erfaringer med at observasjoner av samspillet mellom barn og foreldre, i tillegg til kommunikasjon med foreldre, er et vesentlig hjelpemiddel i hvordan personalet møter og støtter barns emosjoner. Erfaringene vedkommende løfter frem støttes av Killén (2012, s.212) som presiserer at personalet kan få innsikt i barnets tilknytningsstrategier ved å observere samspillet mellom dem og foreldrene. Om man ser dette opp mot erfaringen informant 3 trekker fram tyder dette på at man kan observere hvordan barnet viser emosjonsuttrykkene til en trygg tilknytningsperson. Kunnskapen en får gjennom observasjonene kan gi en indikasjon på hvordan personalet bør møte og støtte de ulike emosjonsuttrykkene. Det fremheves at foreldre kjenner som oftest sine barn best (Drugli, 2017, s. 125). Herved er ikke bare observasjoner viktig, men også dialogen med foreldrene.

Funnet kan utdypes videre gjennom Drugli & Lekhal (2018, s.139) som viser til at barns psykiske helse fremmes ved at personalet veileder og støtter foresatte. Støtte og veiledningen personalet gir vil i forstand av funnet ses på som kommunikasjon. Informant 3 trekker også fram at «*Mange foreldre er ikke klar over at barn kan vise en annen emosjon enn de kjenner på.*». Sitatet tydeliggjør viktigheten av veiledning og støtte i kommunikasjonen med foreldre. Erfaringene til informanten viser at personalet og foreldre er gjensidig avhengig av hverandre for å kunne møte og støtte emosjonene til barna på best mulig måte. Det er kanskje derfor rammeplan pålegger at samarbeidet mellom hjem og barnehage skal inneholde utvekslinger om barnets trivsel og utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 22). Et relevant punkt kommer fra erfaringene til informant 1 som viser hvorfor kommunikasjon med hjemmet er viktig for å kunne møte og støtte emosjonsuttrykk. Knyttet til emosjonsuttrykk kommer vedkommende med eksempler om at man kan spørre foreldre: «Om hvorfor barnet gjør det hen gjør» eller «Nå ser jeg barnet glemmer seg, er det noe hen bruker å gjøre?». På en side er dette en situasjon der ansatte kan veilede og støtte foreldre, på den andre siden kan personalet skaffe nyttig informasjon om barnets følelser og adferd, noe som kan ses som viktig i forhold til møtet med barns emosjonsuttrykk. Erfaringen tydeliggjør også bidraget foreldrene kan ha i hvordan personalet møter små barns emosjonsuttrykk. De indikerer at innspillene til foreldrene tas på alvor, og at man derfor utnytter innspillene som en ressurs i møte med emosjonsuttrykkene til barna. Små barn trenger tross alt hensiktsmessige responser på sine følelser (Drugli, 2017, s. 39). Siden foreldre kjenner barna sine best har de kanskje innspill på hva den beste responsen kan være.

4.2 Barns følelser

4.2.1 Møte og støtte både positive og negative følelser

Et funn som kom frem i analysen var at i sammenheng med møte og støtte av barns følelser nevnes positive følelser omtrent like ofte som negative følelser (se tabell 1). Både positive og negative følelser kommer til uttrykk i løpet av en barnehagehverdag. I undersøkelsen av Prosen & Vitulić (2017, s. 1678) kommer det fram at positive følelser uttrykkes omtrent like mye som negative hos barn i barnehagealder. Teorien støtter opp funnet, noe som viser bevissthet rundt at positive og negative følelser fremtrer like ofte i løpet av en barnehagedag. Informant 1 viser til egen praksis og sier at «*Om barnet har positive emosjoner vil jeg være med på emosjonen ved å tøyse eller bli med på det positive*» Mens informant 3 påstår at «*Jeg har blitt flinkere å beskrive at: nå er du skikkelig glad*». Disse utsagnene tyder på bevissthet

rundt at voksne i barnehagen ikke bare skal støtte opp de negative følelsene, men også de positive. Informantenes utsagn utdypes videre av Drugli & Lekhal (2018, s.122) som viser til den gode innvirkningen personalets deltakelse i den positive følelsen har for å forsterke den positive følelsen hos barnet.

Informant 2 supplerer med et annet syn hvor vedkommende sier at «*Barn skal få lov til å være sint, glad, lei seg. Selv om å være sint kanskje er et negativt ladet ord, så må man få lov til å være sint også*». Slike erfaringer kan ses som viktige da barn ikke bare uttrykker positive følelser. Informant 2 sitt syn utdypes av teori hvor det påpekes at gode møter med både positive og negative følelser vil ha innvirkning på å fremme de positive følelsene hos barn (Drugli, 2017, s. 35). Informant 2 legger vekt på at det er lov å ha ulike følelser, og at barna må få lov til å uttrykke og kjenne på følelsene. Et annet relevant punkt er at barn viser følelser fordi noe oppfattes som viktig. Og som voksen kan man ha en annen oppfatning enn barna av hva som er viktig (Prosen & Vitulić, 2017, s. 1676). I tråd med erfaringene til informant 2 må barn få lov til å kjenne på følelsene da de uttrykker følelser dersom noe er viktig for dem. Funnet viser åpenhet og forståelse for barnets perspektiv i forhold til emosjonsuttrykkene de viser samt at personalet erfarer at positive følelser også må møtes og støttes.

4.2.2 *Reguleringsstøtte gjennom benevning og nærhet*

Ett av funnene knyttet til barns følelser er at informantene var opptatte av at emosjonene til barna ofte måtte reguleres eller bearbeides. Regulering av emosjoner kan være nødvendig for både positive og negative følelser, og reguleringsstøtte hjelper barna med å en dag kunne regulere seg selv (Denham, 2006, s. 70). Et annet relevant punkt knyttet til reguleringsstøtte er at behovet for reguleringsstøtte minsker med alder, men at det alltid vil være et behov for støtte, spesielt i vanskelige situasjoner (Tetzchner, 2012, s. 463). I småbarnsalderen (1 til 2 år) vil det altså skje endringer som gjør at barn trenger mer eller mindre reguleringsstøtte. Informantene har relativt lik tilnærming til å foreta reguleringsstøtte. Informant 1 bruker å bekrefte barns følelser slik at vedkommende ikke blir taus når man trøster barn. Dette gjør informantene selv om uttrykkene er nonverbale, fordi det kan være beroligende å høre en stemme. Tilnærmingen utdypes av informant 3 ved at vedkommende bruker benevning av følelser til å gi reguleringsstøtte. Det presiseres at det er viktig å benevne selv om barnet ikke har verbalt språk. Fremgangsmåten for reguleringsstøtte som blir tydelig i erfaringene til informantene støttes av Drugli & Lekhal (2018, s.124), som hevder at ansatte gir

reguleringsstøtte ved å oppfatte og bekrefte følelsene til barnet. Barna må få en opplevelse av at følelsene blir forstått fordi det er da de starter å forstå sine følelser. Sett helhetlig kan det betraktes som at informantenes erfaringer viser et grunnlag for god reguleringsstøtte av de minste barna. For å kunne gi barna erfaringer med egne følelser viser funnene at personalet benevner følelsene til barna.

Reguleringsstøtte av emosjoner kan betraktes fra en annen synsvinkel hvor voksne kan gi støtte ved hjelp av affektinntoning. Affektinntoning handler om å dele emosjonene til barnet ved å tilpasse sine handlinger og uttrykk til barnets egne handlinger og uttrykk. Dette fører til at barna bedre forstår følelsene ut fra egen handling (Tetzchner, 2012, s. 475). Informant 1 erfarer at det er med kroppen og nærhet man gir reguleringsstøtte hos de minste barna i barnehagen. Vedkommende påpeker også at man ikke bør være taus i møte med barns følelser, og at det kan være beroligende for de minste barna uten verbalt språk å bare høre en tilpasset stemme. Det underbygges av Tetzchner (2012, s.573-574) at affektinntoning er en tilnærming hvor man møter selve følelsen, og omformulerer den slik at barnet selv kan forstå følelsen. Slik det kommer frem kan det tyde på at informanten i sine erfaringer bruker affektinntoning hvor nærhet og kroppen tilpasses følelsene til barnet, og at reguleringsstøtten gis på denne måten. Barnet forstår kanskje følelsen sin bedre, og man kan ved hjelp av affektinntoning støtte barnet i å regulere sine følelser. Dette kan også betraktes fra en annen synsvinkel der man gjennom benevning og nærhet gir reguleringsstøtte, som igjen hjelper barna med å komme tilbake til det som kalles toleransevinduet (Peters & Juveli, 2020, s. 23-24).

4.2.3 Ikke forhast reguleringsstøtten

Barnet får behov for reguleringsstøtte når følelsen er for lav eller for høy. Ved å få støtte fra omsorgspersoner klarer de minste barna i barnehagen å regulere opp eller ned følelsen (Drugli & Lekhal, 2018, s. 58). Dette kan også betraktes som at dersom ansatte i barnehagen ikke benevner følelser eller er nær kan det føre til ubehag hos barnet som ikke forstår sine emosjoner (Tetzchner, 2012, s. 475). Det kan tenkes at et personale som ikke har kompetansen til å gi hensiktsmessig reguleringsstøtte, ikke benevner følelser eller viser nok nærhet. Om ikke personalet evner å benevne og være nær kan det tenkes at personalet ikke klarer å støtte barna tilbake til toleransevinduet om de er over- eller underaktivert (se figur 1) (Peters & Juveli, 2020, s. 23-24). Konsekvensen kan bli at barn forblir over- eller

underaktivert over lengre tid, og det kan tenkes at barnet ikke opplever mestring med å håndtere egne følelser. En refleksjon fra informant 3 som er verdt å løfte frem er hvor informantene omtaler hvorfor man i barnehagen feiltolker emosjoner og følelser.

Vedkommende sier at *«den største utfordringen i det vi gjør er at vi tror barn er raskere ferdig med det enn de er»*. Drugli & Lekhal (2018, s.123) viser til at personalet i møtet med barns følelser må anerkjenne selve følelsen hos barnet. Med dette perspektivet kan det tyde på at om man er for raskt ferdig med å støtte følelsene, har man ikke anerkjent følelsen fullt ut. For at dette ikke skal skje trekkes det inn et sitat fra informant 2 som reflekterer rundt det å regulere og bearbeide barns følelser. Vedkommende reflekterer: *«bruk god nok tid til å bli ferdig med det»*. Dette kan antyde at ansatte må bruke tiden barnet trenger til å bearbeide emosjonene eller følelsene det sitter med. Funnet viser at personalet bør bruke tid, benevne og støtte barnet til å komme tilbake til toleransevinduet.

4.3 Uttryksmåter

I forhold til emosjoner har barn mange uttryksmåter, dette grunnet at emosjoner er oppbygd av tre komponenter: opplevelsen, atferden og en kroppslig reaksjon (Vikan, 2014, s. 14). For denne delen vil fokuset være på atferden og kroppslige reaksjonen da disse synliggjør uttryksmåter.

4.3.1 Mangfold av uttryksmåter

Et av funnene er at personalet erfarer at emosjonsuttrykkene ikke kommer i form av språk:

På ettåringen er emosjonsuttrykket det eneste vi har for å forstå barnet på. Det er her man må se og gå etter nonverbale uttrykk. - Informant 3

«Ord er ikke det sterkeste for en toåring, da må jeg grave og finne ut, og sette ord på hva jeg tror barnet føler». – Informant 2

Perspektivet informantene erfarer støttes opp av teori som viser at emosjoner trer fram gjennom mimikk, ikke- språklige lyder, gester eller bevegelser (Tetzchner, 2012, s. 462). Når informant 2 påpeker at ord ikke er den sterkeste uttryksmåten, og informant 3 viser til det nonverbale språket, kan det tolkes som at de omtaler uttryksmåtene som blir fremhevet i teorien. Informantene er også inne på at de må «tolke» eller «grave og finne» de rette

emosjonene ut fra emosjonsuttrykket. Dette kan betraktes fra et perspektiv om sensitive voksne. En sensitiv voksen vil legge grunnlaget for å tolke de ulike emosjonene rett. Sensitivitet forklares ved at den voksne gir god respons til de ulike uttrykkene og signalene barn gir, dette ved å tolke barns uttrykk rett uansett om de er tydelige eller utydelige (Drugli & Lekhal, 2018, s. 116-117). Informant 1 erfarer også at de minste barna bruker nonverbale uttrykk, men viser erfaring med at man må prøve og feile for å tolke emosjonsuttrykket rett. Da emosjoner kommer frem ved mange ulike uttrykksmåter kan erfaringen til informant 1 være en hensiktsmessig fremgangsmåte for å være en sensitiv ansatt. Erfaringen informant 1 løfter frem blir kanskje spesielt nyttig dersom det er snakk om utydelige uttrykk fra barns side, for da er det tilsynelatende viktig at man prøver og feiler for å kunne gi respons på de rette signalene. Drugli & Lekhal (2018, s.122) løfter frem et perspektiv som utdyper erfaringene til informant 1 hvor utydelige uttrykk krever kommunikasjon mellom barnets nærmeste omsorgspersoner for å utforske emosjonene barnet egentlig vil gi uttrykk for. Dersom man prøver og feiler, samt kommuniserer med nære omsorgspersoner vil man danne et grunnlag for å være en sensitiv voksen i møte med barns emosjoner. Dette krever bevissthet rundt nonverbale uttrykksformer samt at uttrykkene blir tolket rett for å kunne gi best mulig respons til emosjonsuttrykket.

Men hva om man fortsatt ikke forstår emosjonsuttrykket selv om man viser sensitivitet? Informant 3 trekker fram erfaring om at det er lov å bytte med en annen voksen om man ikke forstår barnets emosjonsuttrykk, det presiseres at det er greit fordi enkelte voksne forstår enkelte barn bedre. Rammeplan legger føringer for at personalet skal vise sensitivitet i møte med barns behov samt vise lydhørhet ovenfor barns uttrykk (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 17). Perspektivet til informanten kan ses opp mot at man kommuniserer med omsorgspersoner om uttrykk fra barns side er utydelige (Drugli & Lekhal, 2018, s. 122). Det krever samarbeid for å kunne vise sensitivitet ovenfor alle barn, dersom man må bytte med en annen voksen for å kunne møte barns emosjonsuttrykk med sensitivitet er det ifølge informanten greit å bytte med en voksen som forstår barnet bedre. Erfaringen viser en bevissthet rundt at barnet kommer først, og at barnets beste står i fokus.

4.3.2 Feiltolkning av små barns emosjonsuttrykk

I intervjuene kom det fram en felles forståelse mellom informantene om at feiltolkning av de minste barns emosjonsuttrykk fort kan skje. Et slikt funn er verdt å se nærmere på. Informant

2 sier om å tolke småbarns emosjonsuttrykk: «*Barn er ikke bare lei seg, å skrike trenger ikke å bety at de er lei seg*». Utsagnet viser en forståelse for at barns atferd eller uttrykk kan være villedende for de ansatte. At små barns emosjonsuttrykk kan være villedende kommer av at barnets kroppslige fornemmelse uttrykker en annen følelse enn den de føler på. Det kan midlertidig bli vanskelig for de ansatte å tolke barns følelser i slike situasjoner (Peters & Juveli, 2020, s. 42). Det å forstå barns emosjonsuttrykk blir vanskelig dersom barna viser atferd som ikke samsvarer med emosjonene de føler på. Utfordringen understreker informant 1 i sine refleksjoner rundt det å feiltolke småbarns emosjonsuttrykk: «*Vet du, jeg mislykkes stadig, jeg har bommet ja*». Informant 3 reflekterer rundt hvorfor man mislykkes, vedkommende reflekterer rundt barns følelser: «*du viser en annen følelse enn den du har, det er veldig mange barn som gjør det.*». Men hvorfor kan det enkelte ganger være så vanskelig å tolke emosjonsuttrykkene? Erfaringene kan betraktes fra en synsvinkel hvor barn kan gi villedende signaler for å skjule emosjoner fra sin tilknytningsperson, her gir barnet en såkalt miscue (Kvello, 2015, s. 110). Det kan tolkes slik at det er enighet mellom informantene at det er utfordrende å tolke små barns emosjonsuttrykk rett. Det er også verdt å trekke fram at barn også kan komme med veiledende signaler ved å gi cue (Kvello, 2015, s. 110). Funnene viser at ansatte opplever ofte at de feiltolker barns emosjonsuttrykk. Så hvorfor er dette tilsynelatende så utfordrende når barn også gir veiledende signaler? I oppgaven er det tidligere drøftet rundt at de minste barna ofte uttrykker emosjoner gjennom kroppslige fornemmelser. Det kan virke slik at det blir utfordrende å tolke signalene fordi ansatte ikke får verbale, men kroppslige signaler. Det er kanskje ikke rart når teorien understreker utfordringen i å tolke emosjoner og følelser (Peters & Juveli, 2020, s. 42). Et hjelpemiddel som kan tenkes å redusere gangene ansatte feiltolker emosjonsuttrykk er mentaliseringsevnen til personalet.

4.3.3 Mentalisering som hjelpemiddel

Mentalisering vises til å være evnen en har til å se andres mentale tilstand (Powell et al., 2015, s. 114). Mentalisering handler om følelser, tanker og hvordan disse oppfattes eller tolkes (Killén, 2012, s. 131). Det kan altså tolkes slik at mentalisering blir et hjelpemiddel da vi setter fokus på barns indre, ikke bare på det vi ser. Det gir personalet mulighet til å se barnets indre og herved den ekte emosjonen. Det kan tyde på at informant 2 er inne på tematikken når vedkommende reflekterer over at «*Det handler om å prøve, og barnet trenger ikke at du gjør det riktig, men at du prøver å støtte og forstå barnet.*». Sitatet kan ses i sammenheng med forståelse av mentalisering i en barnehagesammenheng hvor det handler om hvor sensitive

ansatte er og refleksjon over det barnet uttrykker, samt refleksjon over egen oppfatning (Garbom, 2018, s. 131). Det handler om å gjøre sitt beste, om å prøve å forstå. Med tanke på å gjøre sitt beste har informant 1 en refleksjon som er hensiktsmessig å trekke fram. Informant 1 kommenterer problematikken rundt feiltolkning av emosjonsuttrykk. *«Vi bommer alle mange ganger, men så lenge man treffer 30% av gangene er man innenfor, da har barnet erfaringen av å bli hørt og forstått.»*. Det kan tolkes som at det handler om å prøve, man vil ofte mislykkes men som reflekterende voksen kan man minske antall ganger man feiltolker emosjonsuttrykk hos de minste barna. For det handler ikke om å tolke og møte rett emosjon hver gang, det viktigste er at alle barn opplever å bli hørt og forstått. Et slikt perspektiv støttes av rammeplan som lovfester at barnas behov for støtte skal møtes, i tillegg skal det være en opplevelse av å bli forstått og sett hos barna (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 16). Barn skal oppleve å bli forstått, samtidig er det ikke vanskelig å forstå at det er utfordrende å forstå hvert emosjonsuttrykk barna har. Dette kan utdypes videre gjennom at de minste barna i barnehagen må oppleve at sine følelser blir møtt med hensiktsmessige responser fra personalet (Drugli & Lekhal, 2018, s. 121). Selv om informantene opplever at det kan være utfordrende å forstå alle emosjonsuttrykkene, er det uansett essensielt at alle barn opplever å bli møtt og forstått. Dette krever mentalisering fra den voksnes side der man må forsøke å se barnet innefra, for å se emosjonen bak emosjonsuttrykket.

5 Avslutning og konklusjon

I denne oppgaven hadde jeg et ønske om å utforske personalets erfaringer med å møte og støtte små barns emosjonsuttrykk. Dette grunnet at jeg selv har opplevd at de minste barns emosjoner kan møtes og støttes på et utallig antall måter, som kan stille krav til personalet i barnehagen. Både i intervjuene og senere i analysen kom det fram at informantene aktivt jobber med *relasjoner, følelser og uttrykksmåter* for å kunne møte og støtte emosjonsuttrykkene. Problemstillingen for oppgaven lyder som følger: *Hvilke erfaringer har personalet i barnehagen med å møte og støtte småbarns ulike emosjonsuttrykk?* Overordnet sett viste informantene enighet rundt hvordan de jobbet opp mot det som blir diskutert under problemstillingen. Det var uansett mulig å trekke fram flere underordnede tema fra refleksjonene som kunne drøftes i oppgaven. Fremgangsmåten som ble valgt for oppgaven satte fokus på erfaringene til informantene, da problemstillingen spesifikt etterspør hvilke erfaringer personalet i barnehagen har med tematikken.

Der er svart på problemstillingen gjennom å drøfte temaene som kom fram i analysen av intervjuene. Dette har jeg gjort ved å trekke inn erfaringene fra informantene og å se disse opp mot relevante teorier. En konklusjon som kan trekkes er at møtet og støtten små barn får på sine emosjonsuttrykk er forankret i relasjonen man opparbeider til barnet. I tillegg er det viktig med bevissthet rundt barnets følelser og å kunne forstå et mangfold av nonverbale uttrykksmåter. Videre viser erfaringene at det kan være møtet med små barns emosjonsuttrykk som kan være utfordrende, utfordringen bunner ofte i at man fort kan feiltolke emosjonsuttrykkene. Det grunner ikke bare i at emosjonsuttrykkene ofte er nonverbale, men også i at man kanskje ikke har nok kjennskap til de minste barna i barnehagen da de nylig kan ha startet i barnehagen. Det er viktig å påpeke at man bare kan svare på problemstillingen på bakgrunn av informantene i oppgaven, og ikke på vegne av flere barnehageansatte. I analysen viser min tolkning av refleksjonene at informantene kan ha ulike vektlegginger på de ulike temaene. Et eksempel er at informant 3 vektlegger foreldresamarbeidet i større grad enn de andre informantene.

Innledningsvis omtaler jeg at erfaringen jeg gjorde i praksis ga meg et ønske om å forbedre meg på området som er tema for denne oppgaven. Arbeidet med oppgaven har gitt meg større kunnskap om barns emosjoner og følelser. Kunnskapen er noe jeg håper å ta i bruk i møter med barn i barnehagen.

For å kunne få enda bedre innsikt i tematikken kan det være hensiktsmessig å gå i dybden på de overordnede temaene og se disse i lys av møte med barns emosjoner. For eksempel kan man se nærmere på hvordan relasjoner påvirker måten barns emosjonsuttrykk blir møtt på og støttet. En annen måte som kan gi bedre innsikt i tematikken er at man sammenligner personalets møte med ulike emosjoner. Dette kan gjøres ved å sammenligne personalets møte og støtte av glede og sinne.

6 Referanseliste

- Bergsland, M. D. & Jæger, H. (2022). Bacheloroppgaven. I M. D. Bergsland & H. Jæger (Red.), *Bacheloroppgaven i barnehagelærer utdanningen* (2. utg., s. 15-50). Cappelen Damm Akademisk.
- Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utg.). Gyldendal.
- Denham, S. A. (2006). Social-Emotional Competence as Support for School Readiness: What Is It and How Do We Assess It? *Early Education and Development*, 17(1), 57-89.
https://doi.org/https://doi.org/10.1207/s15566935eed1701_4
- Drugli, M. B. (2017). *Liten i Barnehagen* (3. utg.). Cappelen Damm Akademisk.
- Drugli, M. B. & Lekhal, R. (2018). *Livsmestring og psykisk helse* (1. utg.). Cappelen Damm akademisk
- Garbom, U. (2018). Å snakke med øynene. I L. Melvold (Red.), *Livsmestring i barnehagen: Å bære sin egen bagasje* (s. 129-137). Kommuneforlaget.
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskaplig metode* (6. utg.). Abstrakt forlag.
- Killén, K. (2012). *Forebyggende arbeid i barnehagen: Samsill og tilknytning* (2. utg.). Kommuneforlaget.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen, Innhold og oppgaver* Pedlex.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Gyldendal Akademisk
- Kvello, Ø. (2015). *Barn i risiko, skadelige omsorgssituasjoner* (2. utg.). Gyldendal akademisk.

- Lehn, E. W. & Sivertsen, A. H. (2022). *Barnehagens betydning for livsmestring*. Fagbokforlaget.
- Peters, N. & Juveli, A. (2020). *Psykisk helse i barnehagen, Forstå hvordan der er inni meg når jeg er ute av meg!* Fagbokforlaget.
- Powell, B., Cooper, G., Hoffman, K. & Marvin, B. (2015). *Trygghetssirkelen - en tilknytningsbasert intervensjon* (1. utg.). Gyldendal akademisk.
- Prosen, S. & Vitulić, H. S. (2017). Children's emotional expression in the preschool context. *Early Child Development and Care*, 188(12), 1675-1683.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1080/03004430.2016.1278367>
- Schibbye, A. L. L. & Løvlie, E. (2017). *Du og barnet*. Universitetsforlaget.
- SSB. (2023, 01.03.2023). *Barnehager*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/barnehager>
- Størksen, I. (2007). Barnet i barnehagen: Relasjoners betydning for tidlig utvikling. I E. Henne (Red.), *Barna våre – i går, i dag, i morgen* (s. 156-165). Frelsesarmeen.
- Tetzchner, S. v. (2012). *Utviklingspsykologi* (2. utg.). Gyldendal akademisk.
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse, en innføring i kvalitative metoder* (5. utg.). Fagbokforlaget.
- Vikan, A. (2014). *Innføring om emosjoner*. Akademika forlag.

7 Vedlegg

7.1 Intervjuguide

Intervjuguide

Tittel: «Støtt meg når følelsene tar overhånd»

Problemstilling

Hvordan møter og støtter personalet i barnehagen småbarns ulike emosjonsuttrykk?

Innledende spørsmål

Hvilken utdanning har du, eventuelt videreutdanning?

Hvilken stilling har du i jobben du gjør nå?

Hvor lenge har du jobbet i barnehage?

Refleksjonsspørsmål

Spørsmål 1

Hva legger du i, hvordan forstår du begrepet emosjonsuttrykk?

Spørsmål 2

Hvordan uttrykker de minste barna gjennom sine emosjonsuttrykk behov for støtte til å regulere følelser og evt. atferd.

Spørsmål 3

Hvordan påvirker relasjon man har til et barn støtten og hjelpen det får på sine emosjonsuttrykk? Eks. til å regulere følelser og atferd?

Spørsmål 4

Kan du beskrive evt. gi eksempel på hvordan du jobber med å håndtere/støtte de minste barnas emosjonsuttrykk?

Hvordan gikk du frem for å forstå hvilke behov for støtte evt. behov innramming/regulering barnet hadde?

Spørsmål 5

Hvordan jobber dere med å møte barns emosjonsuttrykk ved oppstart av nye barn og barn som dere har kjent lenge. Kan du gi noen eksempel

Spørsmål 6

Har det hendt at du har feiltolket barns følelser i forhold til deres emosjonsuttrykk, og hvordan har dere jobbet med å lære av dette på din avdeling evt. i kollegiet.

Spørsmål 7

Har du noen andre erfaringer/tanker/ refleksjoner om dette temaet?

Avrundings spørsmål

Ønsker du å tilføye noe?

Hva er dine opplevelser med dette intervjuet?

Ønsker du å lese intervjuet i ettertid?

7.2 Samtykkeskjema

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«Støtt meg når følelsene tar overhånd»

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan personalet i barnehagen jobber med å forstå emosjonsuttrykkene til de minste barna i barnehagen. I dette skrivet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er å få kunnskap om hvordan den ansatte i barnehagen jobber med emosjonsuttrykkene hos de minste barna i barnehagen. Med de minste barna i barnehagen menes 1- og 2-åringen/småbarnsavdeling.

I ulike praksiser har jeg fått erfart viktigheten av en støttende voksen som har kunnskap om barns emosjonelle uttrykk, dette vil si hvordan den voksne møter og støtter barnet i å forstå, og håndtere egne følelser. Knyttet til dette opplevde jeg at barns livsmestring ble positivt påvirket. Det jeg har erfart er at en voksen som forstår barnet og ønsker å støtte det kan bidra til at barnet mestrer livet på en småbarnsavdeling bedre. For å finne ut mer om hvordan det jobbes med barns emosjonsuttrykk ønsker jeg å foreta intervju med barnehagelærere som har kunnskap og erfaring med de minste barna i barnehagen. Problemstillingen jeg vil forske på er: Hvordan møter og støtter personalet i barnehagen småbarns ulike emosjonsuttrykk? Dette er et tema jeg er svært engasjert i, og er du en pedagog som har erfaring med de minste barna i barnehagen så håper jeg at du vil delta som informant der vi kan ha en god samtale om noe av det viktigste en voksen kan bidra med i barns liv.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Dersom du velger å delta i prosjektet innebærer dette å delta i et intervju. Intervjuet består av 7 refleksjonsspørsmål som kommer i tillegg til intro og avrundning. Spørsmålene vil dreie seg om de minste barna i barnehagen (1- og 2- åringen). Det vil bli sendt en intervjuguide på

forhånd med spørsmålene som blir spurt i løpet av intervjuet. Opplysningene vil bli notert der og da og vil være anonymisert med pseudonyme navn. Om det skulle oppstå spørsmål i forhold til prosjektet kan du ta kontakt med meg på epost eller telefon.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Opplysningene om deg vil bare bli brukt til formålet som jeg har fortalt om i dette skrivet og vil bli behandlet konfidensielt. Alle navn anonymiseres i tråd med personvernsreglementet.

Prosjektet skal avsluttes 31.08.2023.

Med vennlig hilsen

Jonas Wyrwa

Veiledere:

Rolv Lundheim

Epost: rlu@dmmh.no

Tlf: 73 80 52 81

Hilde Terese Wahl

Epost: htw@dmmh.no

Tlf: 73 80 52 88

Student:

Jonas Wyrwa